

UIT HET EVC-HANDBOEK

4.2 De EVC-begeleider

De EVC-begeleider ondersteunt de deelnemer in het herkennen van de eigen competenties en het samenstellen van het portfolio. De deelnemer heeft regelmatig contact met de begeleider om de voortgang te bespreken. In veel gevallen verzorgt de begeleider ook de intake en is hij betrokken bij het eindgesprek en evaluatie. De intake en begeleiding kunnen door verschillende begeleiders worden verzorgd.

Bureau STERK werkt alleen met inhoudsdeskundige, gecertificeerde EVC-begeleiders. Zij voldoen aan de eisen van het competentieprofiel (zie onderstaand) en hebben met succes een op maat gemaakte cursus afgerond bij Bureau STERK of kunnen op andere wijze aantonen dat ze kunnen voldoen aan de gestelde eisen. Dit ter beoordeling van Bureau STERK. Bureau STERK beoordeelt voor elke standaard of de begeleider voldoende vakspecifieke kennis heeft.

De EVC-begeleider werkt volgens het *Handboek EVC Bureau STERK* en *Instructie begeleider*.

Wat doet de begeleider tijdens de EVC-procedure?

- De begeleider kan betrokken zijn bij de intake. Hij bespreekt met de kandidaat of een EVC-procedure zinvol is. Het besluit voor deelname aan de procedure ligt bij de kandidaat. Indien de kandidaat besluit niet te starten met de procedure, verzorgt de begeleider een advies voor vervolg.
- De begeleider informeert de deelnemer over de procedure, de te volgen stappen in die procedure, het tijdsplan, de instrumenten en de wijze van beoordeling.
- De begeleider monitort de voortgang en zal bij stagnatie minimaal één keer pro-actief contact met de kandidaat zoeken.
- Indien wordt gekozen voor het opbouwen van een portfolio ondersteunt de begeleider de deelnemer bij de invulling van het portfolio. Hij probeert een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de werkervaring, kennis en kunde in relatie tot de gevraagde werkprocessen en (beroeps)competenties. De begeleider legt uit hoe de deelnemer de juiste bewijzen dient te verzamelen.
- Hij zorgt dat waar nodig extra instrumenten (toetsing) worden ingezet om de competenties van de deelnemer in kaart te brengen en ondersteunt de deelnemer bij de toetsing.

De begeleider speelt geen rol in de beoordeling. Hij heeft geen contact met de beoordelaars (tenzij voor een goed verloop van de procedure noodzakelijk) en onderneemt geen poging de beoordelaar te beïnvloeden. De begeleider zal niet tegen een kandidaat zeggen dat een werkproces of beroepscompetentie is behaald.

De EVC-begeleider dient te beschikken over de volgende competenties, of deze te ontwikkelen tijdens de cursus:

Competentie EVC-begeleider	Omschrijving
Vaktechnische bekwaamheid	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider heeft kennis van EVC, doelstellingen, procedure en processen van EVC. - Heeft (globale) kennis van de te hanteren beoordelingsinstrumenten. - De begeleider is bekend met de standaard/het beroepscompetentieprofiel in het gegeven beroep of die bepaalde sector. - Kent het (digitale) portfolio en weet wat er in een portfolio opgenomen moet worden aan bewijzen (inhoudelijke en deugdelijkheideisen) zodat het portfolio volledig en beoordeelbaar is en hoe dat moet. - De begeleider is bekend met de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de veranderingen met betrekking tot de verwachte kwalificaties, door bijvoorbeeld (deels) werkzaam te blijven in de praktijk, het lezen van vakbladen, internet en bezoeken van vakbeurzen en congressen. Neemt deel aan (de) intervisiebijeenkomsten. - De begeleider blijft zich ontwikkelen langs de kwaliteitsrubriek Criteriumgericht Beoordelen. - Kent de beoordelingscriteria en kan deze vergelijken met de bewijsstukken van de kandidaat. - De begeleider heeft kennis van het opleidingsaanbod of de opleidingsmogelijkheden. - Maakt duidelijk onderscheid tussen EVC en scholing. Weet wat voor soort bewijslast er nodig is om te bepalen of iemand voldoet aan de beoordelingscriteria.
Presenteren	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is in staat om informatie over de EVC-procedure (de te volgen stappen in die procedure, de voorlopige inschatting van het tijdpad en het te gebruiken portfolioformat, de beoordelingscriteria waar bewijzen voor verzameld moeten worden) op een systematische en duidelijke manier te presenteren en weet in welke volgorde de informatie aan de orde moet komen. - Kan het niveau van de uitleg en het taalgebruik aanpassen aan het niveau van de kandidaat. - Geeft een heldere uitleg over de VRAAK-criteria, zodat de EVC-kandidaat weet hoe de VRAAK-criteria kunnen worden gekoppeld aan de eigen ervaring. - De begeleider toetst ten slotte of de kandidaat het begrijpt.

<p>Begeleiden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is in staat om zich doelgericht bezig te houden met individuen. - Kan, samen met de kandidaat, de relatie leggen tussen de beoordelingsstandaard en het soort bewijzen dat hiervoor van toepassing is. - Begeleidt en stuurt de kandidaat bij het verzamelen en ordenen van de juiste bewijzen in het portfolio en let hierbij op de VRAAK-criteria (variatie, relevantie, actueel, authentiek en kwantiteit), zodat het portfolio makkelijk lees- en beoordeelbaar is voor de assessor. - Kan vragen van de kandidaat beantwoorden en geeft tips om het portfolio compleet te maken. - Hanteert verschillende begeleidingstechnieken: uitnodigen tot zelfreflectie en zelfbeoordeling, doorvragen, terugkoppelen, spiegelen en confronteren.
<p>Interviewen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is in staat om gesprek- en interviewtechnieken op een dusdanige manier te gebruiken dat de kandidaat aan het denken wordt gezet over de eigen formele en informele vaardigheden/kwaliteiten/competenties, zodat de bewijsstukken verzameld kunnen worden.
<p>Terugkoppelen / feedback geven</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider past feedback en feedforwardregels toe: (ik-boodschap, positieve insteek en onderbouwing op basis van waargenomen gedrag en tips voor 'de toekomst'). - Begeleider geeft feedback en feedforward aan de kandidaat over de relevantie van de aangeleverde bewijzen in relatie tot de beoordelingsstandaard. - De begeleider is in staat om de deelnemer op een constructieve, motiverende wijze feedback en feedforward te geven over de EVC-procedure en de uitslag hiervan. - De begeleider kan de beslissingen, die genomen zijn op basis van de beoordeling en die aangeven op welke punten de deelnemer bekwaam is, duidelijk uitleggen en onderbouwen. - De begeleider kan de te volgen stappen in het beoordelingsproces identificeren en herkennen, en weet wat de deelnemer moet doen om de EVC-procedure succesvol te doorlopen. - Het taalgebruik en de manier van communiceren passen bij het niveau van de kandidaat.

Tevens dient de EVC-begeleider te beschikken over de volgende waarden of deze te ontwikkelen:

Waarden EVC-begeleider	Omschrijving
Beoordelingsvermogen	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider gaat uit van een holistische beoordeling van het EVC-proces waarbij de deelnemer het middelpunt is.
Aandacht voor detail	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider heeft een scherp observatievermogen; weet hoe hij met details moet omgaan.
Culturele en linguïstische gevoeligheid	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider heeft of ontwikkelt een multiculturele houding naar mensen toe met een andere culturele en linguïstische achtergrond.
Integriteit	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is uiterst eerlijk en betrouwbaar. - Kan ethische normen naleven in beroepsgebonden activiteiten. - Respecteert het privéleven van de deelnemer.
Sensitiviteit	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider gaat gemakkelijk om met verbale en niet-verbale inter-persoonlijke communicatie en kan zichzelf verplaatsen in de deelnemer. - Hij heeft respect voor de gevoelens van de deelnemer.
Impact	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is zich bewust van de invloed van zijn eigen gedrag op andere mensen.
Luisterbereidheid	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider stelt relevante vragen zodat wat vaag is, verduidelijkt wordt. - Luistert aandachtig naar de deelnemer.
Empathie/Inlevingsvermogen	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is empatisch, steunt de deelnemer zodat de deelnemer zich zo veel mogelijk op zijn gemak voelt.
Doorzettingsvermogen/ Probleemoplossend vermogen	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider gaat net zolang door, tot een probleem is opgelost of een kwestie is afgerond.
Stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider kan stabiel presteren onder druk en/of tegenwerking.
Samenwerkingsbereidheid	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider communiceert regelmatig met de beoordelaars van de procedure zodat hij goed op de hoogte is van het verloop van de EVC procedure.
Positiviteit	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider beschikt over het vermogen om een positief werkklimaat met de deelnemer op te bouwen.
Neutraliteit	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is in staat om een neutrale positie in te nemen in het begeleidingsproces en is in staat om zijn eigen invloed te minimaliseren.
Motiverend	<ul style="list-style-type: none"> - De begeleider is in staat om de motivatie en het zelfvertrouwen van de deelnemers te stimuleren. - De begeleider is in staat om de deelnemer te motiveren om verantwoordelijkheid te nemen in het beoordelingsproces.

Helikopterblik	- Begeleider houdt het overzicht over het geheel en de details van het proces.
Toegankelijkheid	- De begeleider moet bereikbaar zijn voor de kandidaat en open staan voor vragen.
Communicatieve vaardigheden	- De begeleider beschikt over communicatieve vaardigheden.

4.3 De EVC-beoordelaar

De EVC-beoordelaar, ook wel EVC-assessor genoemd, beoordeelt de werkprocessen en competenties van de deelnemer aan de hand van bewijsstukken in het portfolio en/of toetsing. Hij gebruikt hiervoor de eisen behorende bij de standaard. Tevens neemt hij het assessment af en schrijft hij de EVC-rapportage, het ervaringscertificaat.

Er kunnen verschillende EVC-beoordelaars worden ingezet om het portfolio te beoordelen en de toetsing te doen. Dit kan ook dezelfde persoon zijn.

Bureau STERK werkt alleen met inhoudsdeskundig, gecertificeerde en onafhankelijke EVC-beoordelaars. Zij voldoen aan de eisen van het competentieprofiel (zie onderstaand) en hebben met succes een op maat gemaakte cursus afgerond bij Bureau STERK of kunnen op een andere wijze aantonen dat ze kunnen voldoen aan de gestelde eisen. Bureau STERK beoordeelt voor elke standaard of de beoordelaar voldoende vakspecifieke kennis heeft. De beoordelaars die worden ingezet mogen geen relatie (privé of zakelijk) hebben met de te beoordelen kandidaat. Dit om de onafhankelijkheid te kunnen borgen.

De EVC-beoordelaar werkt volgens het *Handboek EVC Bureau STERK* en *Instructie assessor*.

Wat doet de EVC-beoordelaar tijdens de EVC-procedure?

- De beoordelaar beoordeelt de waarde van het portfolio met de bekwaamheidsbewijzen aan de hand van verschillende criteria.
- De beoordelaar interpreteert en waardeert op basis van zijn bevindingen de activiteiten die verband houden met de vereiste werkprocessen en competenties. Hij legt verbanden tussen ervaringen en de standaard. Hij gebruikt hierbij het Beoordelingsmodel EVC.
- De beoordelaar voert een beoordelingsgesprek met de deelnemer om te beoordelen wat de kwaliteit van de ervaring (kennis en kunde) van de deelnemer is in relatie tot de standaard van de EVC-procedure.
- De beoordelaar stelt een EVC-rapportage op. Hierin wordt duidelijk informatie verschaft over het resultaat van de beoordeling. Op basis van dit rapport kan een examen- of registratiecommissie beslissingen nemen en onderbouwen.

De beoordelaar houdt zich tijdens de procedure alleen bezig met de beoordeling. Hij heeft geen contact met de begeleider, deelnemer en andere beoordelaar(s) buiten het noodzakelijke en onderneemt geen poging de procedure te beïnvloeden.

De EVC-beoordelaar dient te beschikken over de volgende competenties, of deze te ontwikkelen tijdens de cursus:

Competenties EVC-beoordelaar	Omschrijving
Vaktechnische bekwaamheid	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar is vaktechnisch bekwaam en dient te beschikken over voldoende ervaring en kwalificaties in het beoordelen van EVC-trajecten. - De beoordelaar kan bewijzen dat hij voldoende vaktechnisch onderlegd is. - Hij is bekend met de gehele EVC-procedure en doelstellingen, de beoordelingsinstrumenten en methodologie, en de digitale EVC-omgeving waarin gewerkt wordt. - De beoordelaar is bekend met de branche- of bedrijfsstandaarden (beroepsprofielen, kwalificatieprofielen) en heeft kennis van de arbeidsmarkt en de beroepsgerichte onderwijsprogramma's ten behoeve van de beoordeling. - Blijft op de hoogte van de ontwikkelingen in de sector en het beroep door bijvoorbeeld (deels) werkzaam te blijven in de praktijk, het lezen van vakbladen, internet en bezoeken van vakbeurzen en congressen. Neemt deel aan (de) intervisiebijeenkomsten. - De begeleider blijft zich ontwikkelen langs de kwaliteitsrubriek Criteriumgericht Beoordelen.
Beoordelen	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar is zich bewust en kent de verschillende beoordelaarsvalkuilen. - De beoordelaar bereidt de beoordeling voor, door beoordelingsprotocollen door te nemen en de beoordelingsstandaard en beoordelingsformulieren te gebruiken in de beoordelingssituatie en de kernvragen op papier te zetten. - Kent de standaard op basis waarvan hij de beoordelingen uitvoert en vergelijkt gedrag en resultaten van gedrag met deze standaard. - Weet welke onderdelen uit de gekozen standaard van belang zijn voor de beoordeling van de EVC-kandidaat. - Kan direct gedrag beoordelen zoals in een proeve, bij werkplekbezoek, etc. - Kan indirect gedrag beoordelen door bijvoorbeeld een CGI af te nemen, portfolio te beoordelen, etc. - De beoordelaar is in staat op adequate (gestructureerd en systematisch) wijze een objectieve beoordeling te geven van de competenties van de deelnemer, aan de hand van het portfolio met de bewijsstukken en eventuele toetsing in de vorm van een assessment, proeve van bekwaamheid of werkplekbeoordeling, e.d..

	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar is in staat bewijzen te beoordelen aan de hand van de VRAAK-criteria voor de bewijsstukken en het kwalificatiedossier. - Brengt in kaart welke beoordelingscriteria uit de standaard wel en niet zijn aangetoond. - Geeft op een beoordelingsformulier de beoordeling van de bewijzen aan en formuleert eventuele aanvullende vragen of opmerkingen op het beoordelingsformulier. - Stelt vast waarop in het CGI (en eventueel andere beoordelingsinstrumenten) gericht nadere beoordeling moet plaatsvinden. - Zorgt ervoor dat beoordelingen voldoen aan de eisen: denk aan validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. - Archiveert gehanteerde beoordelings-/scoringsformulieren die relevant zijn ten behoeve van de onderbouwing van de beoordeling conform afspraken binnen de EVC-organisatie.
Observeren	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar is in staat om op adequate (gestructureerd en systematisch) wijze de deelnemer te observeren (indien een observatie bij één van de instrumenten/methodieken van toetsing bij de EVC-procedure hoort) en aan deze observatie een beoordeling te koppelen in relatie met de standaard. - Beoordeelt op basis van het waargenomen gedrag. - Maakt onderscheid tussen feitelijke waarneming en interpretatie van de waarneming. - Kan zichtbaar gedrag koppelen aan de beoordelingscriteria. - Probeert door gestandaardiseerde assessmentsituatie, waarbij de beoordelaar zoveel mogelijk op de achtergrond treedt, het functioneren van de kandidaat en de authenticiteit van de situatie zoveel mogelijk te behouden. - Geeft op een beoordelingsformulier een aantal waargenomen gedragingen van de kandidaat aan, waarmee de kandidaat (deels) aantoont te voldoen aan de beoordelingscriteria.
Interviewen (criteriumgericht)	<ul style="list-style-type: none"> - Beoordelaar brengt gespreksfasering aan en weet wat in elke fase uitgelegd/gevraagd moet worden. - De beoordelaar is in staat om door middel van het toepassen van vraag- en interviewtechnieken (L(A)SD, STARR(T), TURBO etc.) de competenties/kwaliteiten van de deelnemer boven tafel te krijgen en die in het gesprek te vergelijken met de standaard van de desbetreffende EVC-procedure. - Creëert ruimte in het gesprek om waarnemingen/uitspraken van de kandidaat te noteren. - Kan uitspraken van de kandidaat koppelen aan de beoordelingscriteria.

	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar stelt vragen om de waarde van de ervaring (kennis en kunde) en zijn aannames te onderzoeken. - Sluit in houding en vraagstelling aan bij de persoonlijke, culturele en linguïstische achtergrond van de kandidaat. - Geeft op een beoordelingsformulier een aantal uitspraken van de kandidaat weer, waarmee de kandidaat (deels) aantoont de beoordelingscriteria te beheersen.
<p>Terugkoppelen / feedback en feedforward geven</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar is in staat om de deelnemer op een constructieve, motiverende wijze feedback en feedforward te geven over de EVC-procedure en de uitslag hiervan, passend bij het taalniveau van de deelnemer. - De beoordelaar kan de beslissingen, die genomen zijn op basis van de beoordeling en die aangeven op welke punten de deelnemer bekwaam is, duidelijk uitleggen en onderbouwen op een manier die voor de kandidaat begrijpelijk is. - De beoordelaar kan de te volgen stappen in het beoordelingsproces identificeren en herkennen, en weet wat de deelnemer moet doen om de EVC-procedure succesvol te doorlopen. - Beoordelaar past bij het geven van het oordeel feedback en feedforwardregels toe (ik-boodschap, positieve insteek en onderbouwing op basis van waargenomen gedrag, en tips voor 'de toekomst'). - Benoemt in positieve bewoordingen wat een kandidaat aantoonbaar weet en kan.
<p>Schriftelijk communiceren</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De beoordelaar beschikt over voldoende schriftelijke taalvaardigheden en is in staat om een duidelijk, gedetailleerd en gestructureerd verslag op te stellen op basis van het verzamelde bewijs ten opzichte van de standaard. - De beoordelaar beschrijft in zijn verslag de aantoonbare competenties en ervaringen van de deelnemers en niet de persoonskenmerken.

Waarden EVC-beoordelaar	Omschrijving
Beoordelingsvermogen	- De beoordelaar gaat uit van een holistische beoordeling van het EVC-proces waarbij de deelnemer het middelpunt is.
Aandacht voor detail	- De beoordelaar heeft een scherp observatievermogen; weet hoe hij met details moet omgaan.
Culturele en linguïstische gevoeligheid	- De beoordelaar heeft of ontwikkelt een multiculturele houding naar mensen toe met een andere culturele en linguïstische achtergrond.
Onafhankelijkheid	- De beoordelaar stelt zijn eigen evaluatie op en respecteert hierbij de formulieren die hiervoor gehanteerd worden.
Integriteit	- De beoordelaar is uiterst eerlijk en betrouwbaar. - Kan ethische normen naleven in beroepsgebonden activiteiten. - Respecteert het privéleven van de deelnemer.
Sensitiviteit	- De beoordelaar gaat gemakkelijk om met verbale en niet-verbale interpersoonlijke communicatie en kan zichzelf verplaatsen in de deelnemer. - Hij heeft respect voor de gevoelens van de deelnemer.
Impact	- Is zich bewust van de invloed van zijn eigen gedrag op andere mensen (vooral in beoordelings-(test)situaties).
Positiviteit	- De beoordelaar beschikt over het vermogen om een positief klimaat tijdens het assessment neer te zetten.
Luisterbereidheid	- Stelt relevante vragen zodat wat vaag is, verduidelijkt wordt. - Luistert aandachtig naar de deelnemer.
Empathie	- De beoordelaar is empathisch, steunt de deelnemer zodat de deelnemer zich zo veel mogelijk op zijn gemak voelt.
Doorzettingsvermogen	- De beoordelaar gaat net zo lang door, totdat een probleem is opgelost of een kwestie is afgerond.
Stabiliteit	- De beoordelaar kan stabiel presteren onder druk en/of tegenwerking.
Samenwerkingsbereidheid	- De beoordelaar communiceert regelmatig met de organisator en begeleider van de procedure zodat hij goed op de hoogte is van het verloop van de EVC procedure.